

M I M

1 6 4 8

~~C. 6. 5~~
Ll, 2, 3.

30 B 10.

In usum Pedagogii
Regii Glauchensis

SERENISSIMO ET POTENTISSIMO
PRINCIPI AG DOMINO,

DN. JOHANNI
GEORGIO, SAXONIÆ,
JULIÆ, CLIVIÆ ET MONTIUM DUCI:
S. R. Imperii Archimareschallo & Electori, Landgra-
vio Thuringiæ: Marchioni Misniæ, Burggravio Mag-
deburgensi: Comiti de Marca & Ravenspurg: Do-
mino in Ravenstein, &c. Domino suo
clementissimo

DE INITA PACE

CUM

Sacratissimâ Cesareâ Majestate

DIVO FERDINANDO
SECUNDO

Inviçtissimo, Pio, Felici, Inclyto, semper Augusto,
humiliter gratulatur

Serenissima Suae Celsitudinis servus devotus,

SAMUEL NEANDER, REIPUB.
Luccanæ in infer. Lusat. Syndicus.

WITTEBERGÆ,

Ex Officinâ Typographicâ Johannis Haken.

M. DC. XXXV.

LAM

Handl/
transf.

Ltera post quinctam trieterida volvitur
æstas,

Inclÿta quòd vario *Germania* mota tu-
multu,

Non aperire oculos potuit, nec tollere vultum,
Mersa cruorisuo vesani gurgite belli.

Heu quot mœsta parens mortes, quod damna re-
censet?

Nec strages numerare potis neq; dicere clades.

Heu quoties doluit foedari cœde cruentâ,

Inq; sua horrendo sæviri viscera ferro,

Et fratres fratrum cælos procumbere dextris!

Visa diu nimium patriis considerare in arvis,

Atq; animare viros in prælia tristis Enyo,

Cui jucunda dedit susus spectacula sanguis.

Visa fuit campis furiarum pessima nostris,

Quæ solet unanimos ferro committere fratres,

Vipereis foecunda dolis, & gnara serendi

Bellorum causas, & semina jacta fovendi,

Luctifica Alecto diris infecta colubris

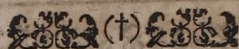
Classicaq; in flavit rauco sævissima cornu.

Nec cessavit enim, donec traduxit in iras

Injecitq; faces in corda animosq; potentum,

Et capita inter se Regum collisit amica,
Quæ simul ingentem secum traxere ruinam
Memborum, passim sine lege modoq; cadentum.
Nec spatio stetit exiguo vel limite clausa:
Verùm ultra gelidos vox exaudita triones
Tartarei monstri, populosq; excivit ad arma,
Semotumq; in bella tulit rumoribus orbem.
Vidimus in rigidos falces constarier enses,
Arva situ squalere suis deserta colonis,
Sarcula dùm cessant, potioraq; vomere pila,
Magnus habetur honos gladio, sed nullus aratro,
Exhaustæq; suis moerent cultoribus urbes.
Omnibus unus amor sedet atqve insania belli,
Ludus & est largos effundere sanguinis imbres.
Vidimus in fratres plusquam civilibus armis
Concurri, melius quæis dirus Turca periret.
Mentibus heu quantam rabiem Cocytiæ virgo
Ingerit humanis, ratio quam sistere nulla
Cordibus inscriptum nec jus ab origine primâ
Noverit, aut cœci cursus inhibere furoris.
Vidimus avulsam complexu sæpè parentum
Et prædæ sobolem cessisse hostilibus armis,
Æreq; vix multo vitam potuisse pacisci.
Effera vis Martis nullo discrimine cunctos

Per-

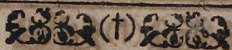
Perculit, & nulli truculentia sæva pepercit,
 Profuit haut cuiquam lactens impuberis ævi
 Fleculus, haut ulli in senium proclivior ætas.
 Nec quæquam gravitas juvit sanctissima morum.
 Gloria nec vigili studiorum parta labore,
 Non punctis collatus honor concordibus ulli:
 Nec se foeminei est tutata imbellia sexus,
 Cui parci leges & bellica jura jubebant,
 Militis hæc adeo rupisse ferocia visa est.
 Sicut aves vescas quas texit aranea telas.
 Hinc rapidi rapitur torrentis more modoq;
 In scelus atque nefas jussit quodcunq; libido
 Cædibus hæc videas misceri supra frequenter.
 Vix tutata suum est matrona pudica pudorem,
 Ausa pudicitiam nonnulla est morte pacisci,
 Perdere quæ vitam, quæquam florentibus annis,
 Maluit, in tactæ quæm virginitatis honorem.
 Prodere, dem rapidis potius mea ferta fluentis,
 Improba quæm manus hæc contingere militis ausit.
 Dixit: & à medio absorberi gurgite visa est,
 Signa triumphati prodens manifesta sub undis
 Hostis, & elusæ fraudis victiq; timoris.
 Quot memorem in cineres urbescq; domosq; reda-
 ctas,
 Eversosq; opibus cives & cladibus auctas

Clades, & dominis ablata bonuscula veris,
 Inq; alias migrasse manus & mersa barathro.
 (Ut bello quæsitæ solent foedâq; rapinâ
 Non stabili remanere loco, sed fluxa perire;
 Ut glacies æffu solis divicta liqvescit.)
 Verus at ille lares dominus migrare coactus,
 Jussus & à tergo sua culta relinquere rura,
 Ut qui nuper erat magni possessor acervi,
 Divitiisq; tumescebat subnixus opimis,
 Atque ad eò cunctis fortunæ dotibus auctus,
 Nunc ad tergeminam portam cogatur abire
 Cum sacco, & modicum stipis expectare levamen.
 Felix in propriis fuit hic verè ædibus hospes,
 Cui licuit parvas in eis servare latebras
 Immunes avibus foedantibus omnia tactu,
 Si tamen his etiam non est exire coactus,
 Non manus à sacro abstinuit, non illa profano.
 Qvis potuit cristas unius ferre tribuni?
 Sæpè viris caculæ illulit lascivia honestis,
 Qvi licet excussos possent ostendere dentes,
 Judice Bardaico tamen hic impunis abibat.
 Hæc & plura illis per tam diuturna coacti
 Tempora ferre sumus callumq; obduximus ægrè.
 Interea *Pietas* incumbens ægra dolori
 Dilaniata comas, & pullo incedit amictu,

Tristis

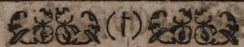

Tristis & in questus lacrimasq; effusa perennes
Nec stabilem sortita locum sedemq; quietam,
Iusticiam secum comitem ad fidissima ducens,
Qvam vix respirare finit vis improba Martis.
Ponè sed haud æquis incedunt passibus *artes*,
Si quâ fortè queant fidâ statione potiri,
Qvâ fixisse pedes & qva subsistere possent.
Ingeminant questus, luctuq; morantur in uno.
Audiit innocuæ lamenta ea tristia turbæ,
Saxonie Princeps, germen pronobile ruit,
Romani Imperii torquens celsissimus ens.
Tum genibus Pietas affusa ita farier orsa est.
Maxima Romano - Germani destina coeli,
Adspice me vultu Princeps excelsè sereno,
Qvam patior, subeat sortis miseratio acerbæ,
Vertere iussa solum nec sedem nacta quietam,
Assere me, laudem sic perpetuabis Avorum,
Qvorum delitui subter felicibus alis.
Sic ait, & multò voluisset plura: volentem
Impedière loqui lacrimæ vehementer abortæ.
Excipit affatu positâ gravitate paterno
Et lacrimas *Princeps* abstergit ab ore rogantis:
Solve metum Virgo tandem, & lugubria pone,
Non me causa tui fugit ô sanctissima luctus!
Hunc pro te gladium (gladiumq; repentè vibrabat)

Strin-

Stringere me memini & pro libertate paternâ,
Nec metuum porro caput objectare periclis,
Certus pro Christi profundere nomine sangven,
Non prius absistam, non indulgebo quieti,
Quàm tu RELIGIO fido potiare receptu,
Hospitium nostrâ tibi sitq; fidele sub umbra.
Pro patriâ justis nuper pugnavimus armis,
Ponimus hæc hilares fidæ spem Pacis adepti,
Cujus cura mihi, si cui quàm, maxima semper
Extitit à primâ gliscentis origine belli,
Nunc voti tandem summam speramus adeptos,
Jamq; adeò mites cœeunt in foedera dextræ,
Cædibus infectæ modò conspersæq; cruore,
Pacatam ex animo gaudent attingere olivam.
Annuit AUGUSTI SANCTISSIMA FER-
(DINANDI
MAJESTAS, cui vita, salus, diadema perenne,
Ocia grata jubens, & Jani claudere valvas,
Iratos animis coalescere posse Dynastas,
Et priscum positis offensis sumere amorem,
Consilij humani non res est illa putanda.
Rectius ætherio venit adscribenda Monarchæ,
Corda manu qui tota regit moderante Potentum,
Qui firmare potest regna, & pessundare solus.
ET TU RELIGIO soles sentire serenos

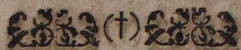
Posti

Postideâ potes & tranquillâ pace fruisçi,
 Dante Deo & foedus nostrum firmante benigno,
 Osculaq; alternis Alstræaq; tuq; feretis.
 His dictis tenditq; manum tollitq; jacentem,
 Illa oculos paullum est attollere visa natantes,
 Qvas tibi pollicitis pro tantis dicere grates
 Sustineam, dixit, quæ re firmare laboras,
 Non si jam excutiat cunctas Germania vires,
 Et quocunq; mei penetravit cura locorum,
 Hostimenta tibi, *Princeps* persolverit æqua,
 Ipsa tuum firmabo thronum, superosq; faventes
 Non vanâ præstabo fide, felicia secla
 Annuat imperio supremi gratia Regis,
 Cujus propugnas, *Heros fortissime*, honorem,
 Justitia insequitur consensu vota favente.
 Consimili dominas studio vultuq; secuta
 Extergent oculis lacrimas; neq; segniter artes
 In numerum vincit dant vota frequentia verbis.
 His etiam jungunt nostræ bona verba Camœnæ
 Quantumvis humiles nimium nec Principe dignæ,
 Tu tamen has etiam elementi respice vultu.
 Exiguæ suprema sibi quoq; ture litari
 Numina dignantur, neq; dedignantur odores.
 Quod spes affulget Pacis jucunda futura,

Ocia securis quod dantur publica terris,
Quisq; suâ ut sub vite queat ficuq; manere,
Sospes & immunis sua munia obire periclo,
Munera militiæ & tandem sopita quiescant,
Agricolæ ut fiant, fuerunt quæ militis arma.
Hinc T E Palladium tutamur vindice veræ
Relligionis & auspiciis Concordia tandem,
Sancta tuis hostes felici Marte triumphat,
Non cessura loco, quicquid conabitur Orcus.
Hinc sua iudiciis reditura est gloria, priscus
Et postliminio splendor reddetur iisdem,
Spiritus hinc & vita bonas remeabit in artes,
Quæ tantum non extinctæ jacuere per arma,
Hæc demum hæc tanto dignissima Principe cura,
Tranquillâ retinere suos in pace clientes,
Et longè clades arcere & publica damna,
Assere DUX porrò Verbi cœlestis honorem,
Et patriam tutare, bonis & legibus arma,
Imperium divina tuum sic gratia firmet;
Sic te fata diu commendent prospera terris,
Par sis AUGUSTO meritis, cumulator annis!
Quicquid concussit rabido Bellona furore,
Iusto redde loco, affectoq; medere popello.

Serò

✠ (†) ✠

Serò nota dies nostrisq; nepotibus esto
Qvâ coeli cives inter scribere beatos.
Pro T E proq; tuâ sic usq; salute precamur,
Et qvæ Principis ac hominis sunt vota vovemus,

F I N I S.

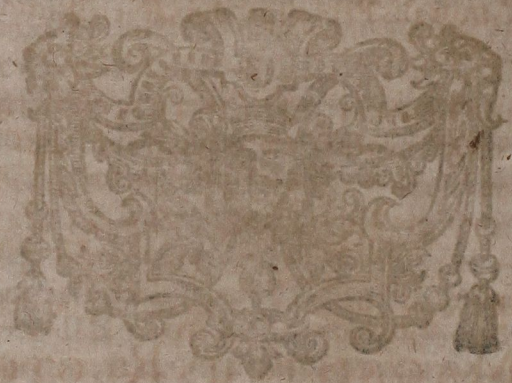
Serò

1672 (1673)

Et per Principia ad homines hunc vos vocamus
Pro TE propitius sic uti; sed peccatum
Quod coeli in ves inter libere datur
Sed nota die notis; nequibus esto

F I N I S

Carmen Elegiacum quod scripsi Joanni Baptista Gebelio
Svidnic. Silesio Pastori Eccl^{ie} in Raciburo.
cum gradum Magistrⁱⁱ nancisceret Decano
M. Thoduro Eberta 17 Calend. Maij
A. 1624. aetate meae 19.

Ita bonis avibus GEBELI, quò Deus Autor,
Quò te fata vocant, ita bonis avibus.

Magnum opus adgrederis, sed, quod tibi cine fultus

Numinis atbetici, fortiter expedies.

Ambuet etantis linguam locuplete Suada,

SPIRITUS Orator calicus ille, tuam.

Semini^{um} Disperge **DEI** per cordium agellos:

Nec sine mole preces, aut sine fruge, dato.

Et vineta **DEI** assiduo accubudq; labore

Percole, quo fructus mille suprag ferant:

BAPTISTAM ex cathedra **BAPTISTA** imitare tonantem

GEBELI! verà pro pietate puta:

Instrue non-doctos, errantes corrige, fractos

Erige, confuta dogmata vera minus.

Sic vivente volent tecum partizier annos

Prospera dicentes quòs sacra dicta feres.

Sublatiq; olim manibus, sine pondere terram

Manibus optabunt, (sed bene serò) tuis,

Cum tuba te rupta tumbà revocabit ab umbris,

IOVA, mei pastor dicet, adesto, gregis;

Ambrosià rursum te pascam & nectares quare

Magna cape astrati pramia, carpe, pòli.

Hoc penitis animi penetrabilibus coto, precordj

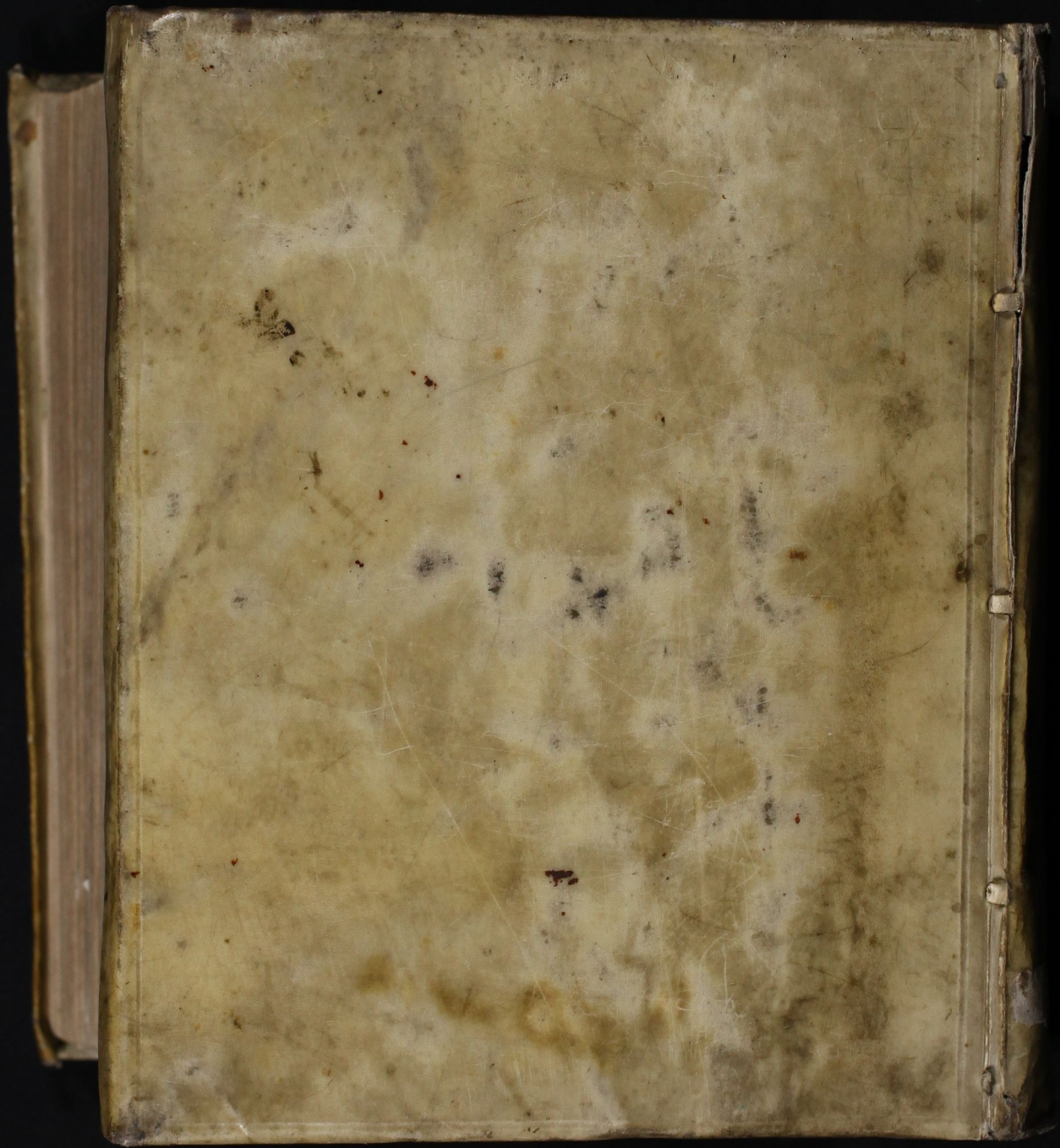
JANE mihi multo n nomine ebare! **VACE.**

ULB Halle
002 062 674

3

Farbkarte #13

B.I.G.

MO ET POTENTISSIMO
PIPI AG DOMINO,

JOHANNI
IO, SAXONIÆ,
 IÆ ET MONTIUM DUCI:
 mareschallo & Electori, Landgra-
 archioni Misniæ, Burggravio Mag-
 iti de Marca & Ravenspurg: Do-
 venstein, &c. Domino suo
 clementissimo

UNITA PACE

CUM
Simâ Casareâ Majestate
FERDINANDO
SECUNDO
 Felici, Inclyto, semper Augusto,
 milititer gratulatur

ua Celsitudinis servus devotus,
NEANDER, REIPUB.
 in infer. Lusat. Syndicus.

VITTEBERGÆ,
 ypographicâ Johannis Haken.

. DC. XXXV.